

DN-ledningen

tar en strid

Det är nästan så att vi tycker litet synd om Joachim Berner och de andra som har makten på DN, kronan i det våldiga och ständigt växande Bonnierimperiet: de klarar helt enkelt inte sitt ledningsjobb.

Först jagar de bort den allmänt ansedde

Joachim Berner.
Foto: ANDERS ROTH

kulturchefen och chefredaktören Arne Ruth genom att, bland annat, försöka tvinga på honom munkavle.

Sedan försöker de hita en ny kulturchef – som inte ska få vara chefredaktör. Efter fyra och en halv månad lyckas de hitta en man, Johan Öberg, som tackar ja till det devalverade jobbet. Men så har han också tillbringat de senaste åren i Moskva.

Inför det inte särskilt förtäckt hotet från DN:s kulturredaktion i

går ("Konsekvenserna för en tillträdande kulturchef blir svåra") backar Öberg ut.

Så vad ska DN:s ledare göra nu?

...som den bara kan förlora

Om DN:s mäktiga vidhåller att kulturchefen, till skillnad från den politiske chefen, inte ska få vara chefredaktör kommer de att få ett litet helvete att hitta någon som vill förnedra sig till att ta jobbet – och den som till sist ändå nappar

kommer inte att ha redaktionens förtroende. ...och innan dess väntar veckor av pinsam munhuggning i spalterna, en match som kulturredaktionen (stödd av hela journalistkollektivet på DN), med sina bättre argument och vassare pennor, kommer att vinna.

Alltså, om vi i all ödmjukhet får ge Berner & Co ett råd: behåll chefredaktörstiteln för kulturchefen (utan munkavle) och leta rätt på en ny kandidat – tillsam-

mans med redaktionen. OK?

PS: Chefredaktörstiteln har mer än en symbolisk laddning: det är den titeln, förstår vi, som på DN kan ge en kultur-

Hans Bergström.
Foto: JEPPE WIKSTRÖM

chef muskler att hävda redaktionens oberoende och gå emot den högervändning

av tidningen som tycks drivas av bland andra den politiske chefredaktören Hans Bergström – och som genomsyrar DN:s texter i allt högre grad (se t ex JMG:s senaste rapport, om DN:s högervändning inför höstens val).

fp i bordell-toppen

Antigen ligger folkpartisterna i topp på en lista! Slagna av endast moderaterna leder riksdagens näst minsta parti

Det låter om oljud och brus

BRUS. BULLER. Oljud.

Om musikens förste fiende brukar det heta: "Term med vag innebörd, vanligen brukad för periodiskt ljud med framträdande lågfrekventa komponenter, i regel icke önskvärt för en lyssnare".

Brus är djävulens orkester. Men utan brus, ingen musik. Brus bidrar med en ständig krackelering av västvärldens idé om samklang, väckande, takt och ton, utveckling, konsensus och så vidare. Från Pythagoras sju sfärer och skalor till geometris betydelse i konsten.

Nu växer emellertid en ljudstark noisekultur fram i storstäderna. Musik gjord på containerfynd. Stjärnan med det surrealistiskt klingande namnet Merzbow lever naturligtvis i Tokyo. Gruppen Voice Crack spräcker den pittoreska bilden av Schweiz som en chokladask i badande solen. Flera noisekonstnärer har vuxit upp i Gdansk, i tyska Ruhrområdet och i engelska gruvsamhället. Men även pastorala miljöer som Sverige har en spänd noisekultur med namn som Michael von Hausswolff, Leif Elg-

gren, Thomas Liljeborg, Kent Tankred, Dror Feiler, Mats Lindström, Mikael Stavöstrand.

Mest grabbar. Grabbar som gillar bilder på kopplingschema över integrerade kretsar, doften av likström och älskar när det dånar och smäller i diverse ljudinstallationer.

oljud

NATURE IS PERVERSE
27-29 november
Moderna Museet/Fylkingen
Stockholm

ner, ljudperformance, och ljudmålningar.

Parallellt till futurismen är slående. Spinning Jenny gick för högarv.

Vardagsljuden började leta sig in i musiken, och Diktinius skrev sin egendomliga van Gogh-dikt om "Det skrikande köttet".

Gruppen kring tidsskriften Die Aktion ville utrota alla rena konstformer.

"Det rent konstnärliga värdet är orent". Och i italienska Figaro prisade Filippo Tommaso Marinetti maskinkulten i en tidstypisk samling texter kallad Revolverte (Revolverskott). Marinetti förklarade krig mot museerna, mot det förlutna. I stället var det farten

och kraften, stålverken och fällgallrens dån som skulle bejakas.

DEN ENDA skillnaden då och nu är att naturens perverterade källor har bytt karaktär, från spåravnar, skrivmaskiner, elverk och telefoni till jetflyg, datorer, atomklyvning och fiberoptik. Attityden är densamma.

Men redan de tidiga konkretisterna hade svårt att få gehör för sina "orena" former. Georges Braque (innan han själv blev konkretist) uttryckte bland annat att "Picasso vill att vi ska äta repstumpar och dricka fotogen".

På motsvarande vis har det i etablerade musikets kretsar alltid funnits ett starkt behov av att avvärja bullerkonstens disharmoni och flytande identitet. Att låta musiken bli "inget annat" än natur, avspeglad och reflekterad, får sällan gehör.

Man kan till exempel inte söka till Musikhögskolan och uppge att huvudinstrumentet är vinkelslip och jordfelsbrytare. Samtidigt finns en överhängande risk med att lyfta in alla ljud till musikens rum eftersom det ofrånkomligen leder till en pyrrus seger.

HUR MYCKET av ljudens autenticitet och

tyngd förlorar man på vägen när man spelar in, spelar upp, flyttar runt och ställer ut ljuden i andra miljöer? Frågan är befogad. Och ibland obefogad, som i Kent Tankreds subtila installation byggd på delar från ett antal tvättmaskiner; tickande programdosor och skorrande fläktar. Fullsnyggt, är ordet.

I britten Andre Stitts performance rör vi oss på aggressivitetens rand.

Ett rykande, hotfullt, militant, djuriskt framträdande.

Stitts soloinstrument är stridsyxan och motorsågen.

Dödsmetall, är inte ens förnamnet i nästa, slarvigt planerade konsert med en japan som inte orkar säga vad han heter.

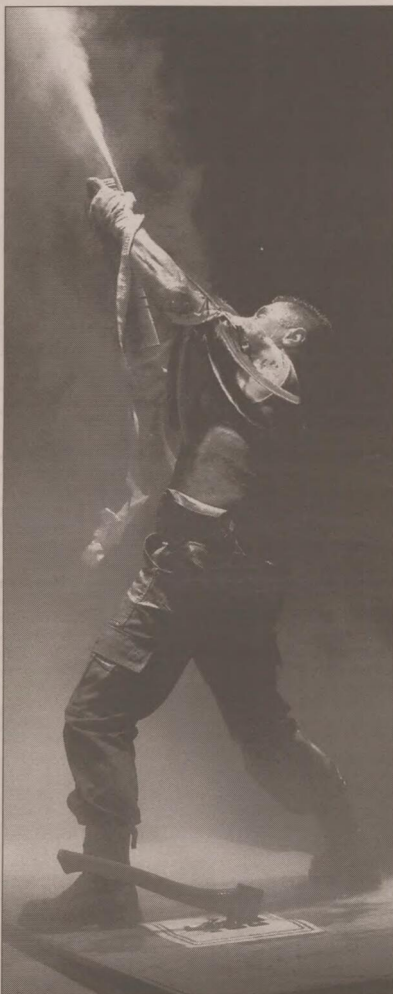
Först gör det ont i öronen, sen börjar det svida och skrika i kroppens alla receptorer.

Därefter lite klassisk bullerromantik med duon Möslang & Guhl, Voice Crack, vars verksamhet för tankarna till en elförstärkt loppcirrus.

Är noisekulturen eventuellt rockmusik för år 4000?

Nej, tveksamt. Men fortsättning följer, i dag och på söndag.

Mikael Strömberg

Andre Stitts performance rör sig på aggressivitetens rand. Ett rykande, hotfullt, militant, djuriskt framträdande. Soloinstrument är stridsyxan och motorsågen.

Foto: BJÖRN ELGSTRAND

■■ Kärleken är inte evig.

I det skick vi känner den är den en rätt ny uppfinnet. I antiken kunde man bli upphetsad av en vacker kropp eller längta efter en speciell partner, vanligen av det egna könet. Kärlek kunde man bara känna till sina barn eller, med kristendomen, sina troständer. I medeltidens Provence uppkom idén att andlig kärlek kunde finnas även mellan man och kvinna, helst dock utan att utmynna i sexualumgänge.

Kärleken – lika svår då som nu

kulturhistoria

Eva Lis Bjurman
CATRINES INTRESSANTA BLEKHET – UNGA KVINNORS MÖTEN MED DE NYA KÄRLEKSKRAVEN 1750–1830
Symposion

net främst studerats i skönlitteraturen. 1700-talets sentimentala romaner av Richardson, Rousseau och Goethe har oftast setts som en spegling av processen,

ibland rentav som dess orsak. Det märkliga med Eva Lis Bjurmans bok *Catrines intressanta blekhet* är att hon lyckas belägga och belysa utvecklingen med vanligt historiskt källmaterial.

■■ Boken bygger på självbiografiska minnesanteckningar eller brevinslag från nio unga kvinnor som upplever brytningen mellan äktenskapet som en föräldra-

styrd ekonomisk transaktion och det nya kravet på ömsesidig kärlek. De följer sin bögelse, lyder föräldrarna eller förblir ogifta sedan "den enda rätta" dött eller visats på porten.

Några är mycket kända som Goethes syster och Geijers hustru, andra tåmligen okända röster som när oss med tragiska eller spännande vittnesmål om det eviga problemet att hitta en partner

och leva samman och dess starkt tidsbundna yttringar.

Det hela är dessutom lättfattligt skrivet med ett minimum av akademisk jargong. Ett måste för den som intresserar sig för kärlek och könsroll i historien. Kanske även en sorts tröst för den som sliter med samlivet i dag. Verkar din kärlek inte stämma med terapeuternas mall? Lugn! Krav och konventioner växlar. Lätt har det aldrig varit. Och böckerna har alltid ljutit.

Göran Hägg